

UCHWAŁA NR XXI/171/2020
RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU

z dnia 21 grudnia 2020r.

w sprawie: uchwalenia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pasym na lata 2021-2023.

Działając na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020r., poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 821) Rada Miejska w Pasymiu uchwala, co następuje:

§1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pasym na lata 2021-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Pasym.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Andrzej Kozikowski

Załącznik

do Uchwały Nr XXI/171/2020

Rady Miejskiej w Pasymiu

z dnia 21 grudnia 2020r.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

W GMINIE PASYM

NA LATA 2021-2023

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE

II. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

III. ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MAJĄCYCH WPŁYW NA SYTUACJĘ RODZIN.

V. INSTYTUCJE, W KTÓRYCH RODZINA MOŻE OTRZYMAĆ POMOC I WSPARCIE

VI. CELE PROGRAMU

VII. ZAKŁADANE REZULTATY

VIII. REALIZATOR PROGRAMU

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

X. MONITORING

XI. ZAKOŃCZENIE

I WPROWADZENIE

Program został opracowany w oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Głównym celem programu jest szeroko rozumiana pomoc rodzinie wychowującej dziecko. Rodzina jest podstawową komórką społeczną i naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Dzieci potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony osób dorosłych. Na osobach dorosłych ciąży obowiązek zapewnienia dzieciom właściwych warunków do opieki i harmonijnego rozwoju. Dziecko ma prawo do wychowywania się w atmosferze szczęścia, miłości, zrozumienia. Dlatego też w programie położono nacisk na pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, rodzinom dysfunkcyjnym i wieloprogowym. Istotnym elementem programu są działania profilaktyczne, integracyjne, aktywizujące, zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. Podstawą tych działań jest nie tylko przywrócenie rodzinie zdolności do właściwego wypełniania funkcji rodzicielskich, ale również pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w funkcjonowaniu spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Obowiązek ten jest realizowany w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i policją, instytucjami oświatowymi, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi, a także kościołem i związkami wyznaniowymi.

Działania ujęte w programie będą realizowane w oparciu o następujące akty prawne :

- 1) Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020r., poz. 713 z późn. zm.);
- 2) Ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”(t. j. Dz. U. z 2020r., poz. 1329);
- 3) Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (j. t. Dz. U. z 2020 r. , poz. 1876 z późn. zm.) ;
- 4) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j. t. Dz. U. z 2020 r. poz. 218);
- 5) Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.) ;
- 6) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku przeciwdziałaniu narkomanii (j. t. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050).

II ZADANIA GMINY W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy do zadań gminy należy :

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
 - b) podnoszenia kwalifikacji asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające ,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

III ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU

W zakresie udzielania pomocy rodzinom oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków dezintegracji rodzin Program oparty jest na zasadzie wzajemnej współpracy i współdziałania odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych, a także innych instytucji i środowisk uprawnionych i zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z pomaganiem rodzinie.

IV DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MAJĄCYCH WPLYW NA SYTUACJĘ RODZIN.

Gmina Pasym jest jedną ze 116 gmin w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie szczycieńskim. Zamieszkuje ją ogółem 5355 mieszkańców, w tym 2679 kobiet i 2676 mężczyzn. Dzieci w wieku od 0 do 18 lat jest 1019 (stan na dzień 30.11.2020). W skład Gminy wchodzi 14 sołectw.

Pomocą społeczną objętych jest 275 rodzin, liczba osób w tych rodzinach to 704. Powodem przyznawania pomocy w 159 przypadkach było ubóstwo, 61 – bezrobocie, 105 – niepełnosprawność, długotrwała choroba – 151, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 53, potrzeba ochrony

macierzyństw- 50, alkoholizm –10 .

Ponadto w gminie Pasym z pomocy obligatoryjnej w ramach zasiłku rodzinnego korzysta 219 rodzin, ze świadczenia wychowawczego -581 rodziny, 26 rodziny pobierają świadczenie pielęgnacyjne z tytułu opieki nad niepełnoprawnym dzieckiem, oraz 26 „becikowe”.

W 2020 roku wnioski o Kartę Dużej Rodziny złożono 23 osoby . Wydano 14 kart na dzieci i 40 na dorosłych.

Problemy, które dotyczą współczesną rodzinę, między innymi bezrobocie, alkoholizm wskazują na potrzebę wsparcia rodzin naturalnych na etapie, gdy problemy się zaczynają. Pozwoli to zapobiec głębokiemu kryzysowi w rodzinie, który może zakończyć się odebraniem dzieci rodzicom biologicznym.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem pieczy zastępczej i umieszczeniu dziecka poza rodziną biologiczną.

Z danych uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie ustalono, że na terenie Gminy Pasym (stan na 30.11.2020 r.) przebywa w pieczy zastępczej 3 dzieci. W tym:

- w rodzinach zastępczych spokrewnionych – 1
- w rodzinie zastępczej zawodowej - 2

Do zadań gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w wyżej wymienionych formach pieczy zastępczej tj.:

- 10 % kosztów w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % kosztów w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % kosztów w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W celu zapobiegania umieszczania dzieci w pieczy zastępczej i wzmacnianiu rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zachodzi konieczność udzielania wsparcia ze strony różnych instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny. Umieszczenie dziecka w różnych formach pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez Gminę wszystkich możliwych i dostępnych form wsparcia rodziny. Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny przeżywające trudności w prawidłowym funkcjonowaniu i sprawowaniu należytej opieki nad dziećmi mają możliwość profesjonalnego wsparcia ze strony asystenta rodziny. W latach 2018 -2020 asystent rodziny pracował z 20 rodzinami z terenu Gminy Pasym. Zadaniem asystentów rodziny było kompleksowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystent reaguje na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem. Głównym zadaniem asystenta jest podejmowanie działań zmierzających do niedopuszczenia oddzielenia dzieci od rodziny. Niestety w dwóch przypadkach nie udało się zapobiec odebraniu dzieci przez sąd. Rodzice nie chcieli współpracować z asystentem rodziny. Zagrożone było życie i zdrowie tych dzieci. Niestety rodzice nie wykazali inicjatywy i chęci zmiany swoich zachowań aby odzyskać swoje dzieci.

Podstawową formę wsparcia w kryzysach szkolnych, rówieśniczych i osobistych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych stanowią świetlice socjoterapeutyczne. Dzieci otoczone opieką terapeutów mają zapewnioną możliwość ich profesjonalnego wsparcia. Na terenie Gminy Pasym funkcjonują dwie świetlice socjoterapeutyczne. Jedna w Szkole Podstawowej w Gromie druga zaś w Pasymiu.

Obydwa te przedsięwzięcia finansowane są z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ponadto Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej od 2017r. zatrudnia na umowę zlecenie psychologa, który przyjmuje dwa razy w miesiącu po 5 godzin. Ze wsparcia psychologa mogą skorzystać wszyscy mieszkańcy naszej gminy którzy tego potrzebują. Ta forma wsparcia cieszy się ogromnym zainteresowaniem. Zapewniło to możliwość udzielania profesjonalnej, specjalistycznej pomocy.

V INSTYTUCJE, W KTÓRYCH RODZINA MOŻE OTRZYMAĆ POMOC I WSPARCIE

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów dzieci, młodzieży i rodzin są instytucje i podmioty, które działają w obszarze polityki społecznej, edukacji, służby zdrowia, kultury, bezpieczeństwa publicznego. Są to jednostki samorządowe i organizacje pozarządowe. Do nich należą:

- Urząd Gminy
- Starostwo Powiatowe
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Powiatowy Urząd Pracy
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- Ośrodek Profilaktyki Uzależnień
- Zespół Interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Komenda Powiatowa Policji
- Prokuratura Rejonowa
- Sąd Rejonowy
- Szpital Powiatowy
- Przychodnie
- Kuratorzy zawodowi i społeczni
- Placówki oświatowe
- Stowarzyszenia, fundacje i organizacje pozarządowe.

VI CELE PROGRAMU

Cele Programu wynikają z założeń i celów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2020-2027. Jednym z obszarów zawartych w strategii jest: **poprawa funkcjonowania rodzin w gminie Pasym** poprzez:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego.
2. Wspieranie funkcji opiekuńczo- wychowawczej rodziny.
3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
4. Promocja rodziny i podnoszenie jej wartości.

Ten cel stanowi źródło szczegółowych działań przyjętych do realizacji w niniejszym Programie.

1. Celem głównym Programu jest budowanie zintegrowanego systemu środowiskowego wsparcia rodzin z dziećmi na utrzymaniu przeżywających trudności w prawidłowym funkcjonowaniu i wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Celami szczegółowymi są:

1. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców biologicznych w rodzinach dysfunkcyjnych oraz zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom.
2. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.
3. Realizacja projektu „Utworzenia Centrum Wspierania Rodziny”

Cele szczegółowe	Zadania	Osoba/zespół/ partnerzy /odpowiedzialni za realizację
1. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców biologicznych w rodzinach dysfunkcyjnych oraz zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom	1. Szczegółowe i wieloaspektowa diagnoza sytuacji rodziny przeżywającej trudności. 2. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców . 3. Kierowania osób uzależnionych na leczenie . 4. Włączenie zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywanie problemów przemocy w rodzinie. 5. Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi.	- pracownik socjalny; - psycholog. - psycholog; - radca prawny; - terapeuta ds. uzależnień i przeciwdziałania przemocy; - pracownik socjalny. - pracownik socjalny; - GKRPA. - członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego. - pracownik socjalny; - asystent rodziny - psycholog; - Poradnia Psychologiczno-

	<p>6. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej</p> <p>7. Przydzielenie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze asystenta rodziny.</p> <p>8. Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną .</p> <p>9. Okresowa ocena pracy z rodziną oraz monitoring środowisk objętych wsparciem .</p> <p>10. Nawiązanie współpracy z krewnymi.</p> <p>11. Kierowanie dzieci na wypoczynek letni dzieci (kolonie , obozy) .</p> <p>12. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.</p> <p>13. Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.</p>	<p>Pedagogiczna - szkoły.</p> <p>- pracownik socjalny.</p> <p>- MOPS Pasym: - Sąd Rejonowy w Szczytnie , Wydział Rodzinny i Nieletnich.</p> <p>- asystent rodziny; - pracownik socjalny; - kierownik MGOPS.</p> <p>- asystent rodziny; - pracownik socjalny; - kierownik MGOPS .</p> <p>- asystent rodziny; - pracownik socjalny; - krewni.</p> <p>- MGOPS; - Kuratorium Oświaty ; GKRPA.</p> <p>- MGOPS.</p> <p>- MGOPS</p>
<p>2. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.</p>	<p>1. Utrzymywanie osobistych kontaktów rodziców z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej (z wyjątkiem przypadków w których sąd zakazał takich kontaktów)</p> <p>2. Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny.</p> <p>3. Współpraca asystenta rodziny i pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.</p>	<p>- rodziny biologiczne; - pracownik socjalny; - asystent rodziny; - kurator; - psycholog.</p> <p>- MGOPS ; - Sąd Rejonowy w Szczytnie Wydział Rodzinny i Nieletnich</p> <p>- asystent rodziny; - pracownik socjalny - koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.</p>

<p>3.Realizacja projektu „Utworzenie Centrum Wspierania Rodziny”</p>	<p>4. Opracowanie planu pracy z rodzina biologiczną.</p>	<p>-asystent rodziny; -pracownik socjalny; -opiekunowie pieczy zastępczej; -rodzice biologicznej.</p>
	<p>5.Okresowa ocena pracy z rodziną i sytuacji dziecka.</p>	<p>-asystent rodziny; -pracownik socjalny; -opiekunowie pieczy zastępczej; -rodzice biologicznej.</p>
	<p>6.Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb.</p>	<p>-MGOPS</p>
	<p>1. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami</p>	<p>- pracownik socjalny</p>
	<p>2.Poradnictwo i konsultacje specjalistyczne dla rodzin.</p>	<p>-specjaliści poradnictwa dla rodzin: - prawnik - psycholog - logopeda</p>
	<p>3. Organizowanie dla rodzin spotkań zwanymi „ grupami wsparcia” mających na celu wymianę doświadczeń życiowych i wspierania siebie nawzajem</p>	<p>- pracownik socjalny -moderator grupy</p>
	<p>4. Organizowanie rodzinom wyjazdów integracyjno- edukacyjnych</p>	<p>- pracownik socjalny</p>
	<p>5.Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym</p>	<p>- socjoterapeuta</p>
	<p>6. Organizowanie spotkań otwartych ze specjalistami</p>	<p>- pracownik socjalny - specjaliści poradnictwa dla rodzin</p>
	<p>7. Organizowanie dla rodzin</p>	<p>- pracownik socjalny</p>

	Warsztatów: – kompetencji rodzicielskich – zaradności życiowej – rozwoju osobistego 8. Organizowanie zajęć animacji lokalnej mające na celu budowanie relacji i więzi społecznych oraz aktywizację rodzin	-specjalista ds. uzależnień i przeciwdziałania przemocy; -pracownik socjalny - animator lokalny
--	---	---

VII ZAKŁADANE REZULTATY

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form wsparcia rodziny w środowisku
- Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo -wychowawczymi
- Integracja działań różnych grup społecznych, instytucji, organizacji i zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych
- Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka
- Przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w różnych formach pieczy zastępczej
- Reintegracja rodziny naturalnej poprzez umożliwienie powrotu dziecka do rodziny
- Wdrażanie dobrych rozwiązań w obszarze pomocy dziecku i rodzinie
- Integracja społeczności lokalnej i rozwój grup wsparcia i samopomocy,

VIII REALIZATOR PROGRAMU

Program realizowany będzie przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy ścisłej współpracy z jednostkami samorządowymi zarówno gminnymi jak i powiatowymi, instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodziny.

IX ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Działania zaplanowane w Programie będą finansowane:

- ze środków własnych gminy,
- ze środków pozabudżetowych pozyskiwanych w ramach programów rządowych.

X MONITORING

Monitoring programu będzie prowadzony na bieżąco. Pozwoli na wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Umożliwi:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających wsparcia,
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację,
- ocenę stopnia zadowolenia członków rodzin z oferowanej pomocy.

Monitoring programu odbywać się będzie na podstawie sporządzonej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji od podmiotów uczestniczących w realizacji działań ujętych w programie.

XI ZAKOŃCZENIE

Opieka nad dzieckiem i rodziną jest jednym z kierunków działań gminnego systemu pomocy społecznej. Skuteczna pomoc dzieciom pozbawionym opieki oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej wymaga skoordynowanych działań różnych instytucji zajmujących się rodziną.

Gminny program wspierania rodziny wyznacza kierunki działań i zakłada kontynuację działań uznanych za potrzebne i właściwe dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rodziny w środowisku.

Program ma charakter otwarty, będzie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb i posiadanych możliwości. Dzięki ścisłej współpracy instytucji i podmiotów odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie rodzina przeżywająca trudne sytuacje życiowe będzie miała możliwość otrzymania wsparcia w pełnym zakresie.